

Nu voor iedereen: pastoraat op bestelling

De hoogtepunten van het leven verdienen het om gevierd te worden.

Maar waar ga je heen als je niet naar de kerk wilt?

Door [Herman Amelink](#)

donderdag 6 maart 2008

Huwelijk, geboorte, dood – het zijn sleutelmomenten in het leven die om markering vragen. Vroeger droeg de kerk daarvoor kant-en-klare rituelen aan. Maar wat doe je als je niets met de kerk hebt? En wat moet de gelovige die van de kerk is vervreemd? Zij kunnen terecht bij de zelfstandig gevestigde pastor die hen begeleidt – tegen betaling uiteraard.

Stel, je wilt gaan trouwen. Je gaat samen op zoek naar een mooie locatie. Je wilt een uitbundig diner en daarna een groot feest, met een band. Want als het goed is, trouw je maar één keer. Het wordt een bijzondere dag, het feest moet dus niet plat worden. Maar naar de kerk, dat is niet geloofwaardig, want daar kom je zelden of nooit. Daarvoor bedacht Annegien Ochtman uit Bussum een oplossing.

„Rond de hoogtepunten van het leven, wanneer mensen trouwen of een kind krijgen, hebben ze er behoefte aan uitdrukking te geven aan het bijzondere dat hun overkomt”, zegt Annegien Ochtman. „Naar de kerk willen velen niet, omdat ze daar niet zoveel meer mee hebben en dat dan hypocriet vinden. Veel mensen weten niet dat er andere mogelijkheden zijn. Een uitgebreide bijeenkomst op het stadhuis of inzegening van je huwelijk buiten een kerkelijke gemeenschap. Of, bij de geboorte van een kind, een doopplechtigheid of een ander geboorteritueel in familiekring.”

Annegien Ochtman (52) is remonstrants predikant („van de meest vrijzinnige vleugel”) én bijzonder ambtenaar van de burgerlijke stand. Zij helpt aanstaande echtparen rituelen te zoeken om van de trouwdag iets bijzonders te maken. In een aantal persoonlijke gesprekken met het stel bereidt ze de inhoudelijke kant van de trouwdag voor. „Mensen hebben veelal voor zichzelf nog geen duidelijkheid over wat ze willen. Ik help ze dat naar boven te halen. Ik geef ze huiswerk op, ze moeten in elk geval hun overwegingen waarom ze gaan trouwen op papier zetten. Dat helpt bij het bewustwordingsproces en daar kan ik van mijn kant wat aan toevoegen. Rituelen kun je uit verschillende tradities halen, bijvoorbeeld uit de christelijke of de joodse. Je moet zoeken wat bij je past.”

Ochtman: „Bij bruidsparen die voor een kerkdienst komen zie je vaak dat de één kerkelijk betrokken is en de ander niet. Je probeert een dienst dan zo in te richten dat ook de niet-betrokkene zich in de kerk thuisvoelt. Ik benoem het verschil in opvattingen nadrukkelijk en omschrijf het als een teken van liefde dat de ander ondanks zijn bedenkingen toch met de partner meekomt. Die helderheid helpt hem – het is meestal de man – in het contact met zijn vrienden. Want die zijn stomverbaasd dat hun vriend in de kerk gaat trouwen. Zo kan hij ook de schijn van hypocrisie vermijden.”

Sinds mei 2006 biedt Ochtman haar diensten aan. Tegen betaling uiteraard, maar commercieel wil ze zich liever niet noemen. „Eerst vond ik het wel moeilijk om er geld voor te vragen. Je doet het werk met aandacht en plezier, je hebt belangstelling voor mensen, je levert kwaliteit, je hebt er een goede opleiding voor gevolgd – ik deed pastorale psychologie als hoofdvak – en dan is het ook niet meer dan logisch dat je er geld voor vraagt. De meesten vinden het ook

niet vreemd. Een enkeling schrikt soms even, maar als stellen 20.000 euro of meer uitgeven voor hun bruiloft, dan ben ik niet de grootste kostenpost. Ik ben niet in dienst van een kerkelijke gemeente, maar het tarief dat ik hanteer komt overeen met het salaris van een gemeentepredikant. Ik hoef er ook niet rijk van te worden.”

Behalve bruiloften en doopplechtigheden doet Ochtman ook begravenissen en herdenkingen van sterfdagen. „Het is goed voor de verwerking als mensen aan dergelijke gebeurtenissen zorgvuldig vorm geven. Dat geldt ook voor echtscheidingen. Een scheiding betekent grote ellende, vooral voor de kinderen. Als je zo’n proces zorgvuldig afrondt, kan dat helpen bij de verwerking van het verdriet. Benoem met elkaar de goede tijden die je hebt beleefd, vooral het goede in de geboorte van de kinderen. Beloof dat je gezamenlijk verantwoordelijk blijft voor hen. In een ritueel kun je partners dan elkaar hun trouwbelofte laten teruggeven, bij voorbeeld door teruggave van de ringen of het uitblazen van een kaars. Dit ligt allemaal wel heel gevoelig. Ik heb het nog maar één keer gedaan en dan nog pas drie jaar na de feitelijke scheiding.”

Secularisatie en individualisme kenmerken de moderne samenleving. Daar speelt Ochtman op in. „Ik ga altijd uit van wat mensen willen. Ze mogen zelf kiezen en ik zal op geen enkele manier zending bedrijven. Maar je kunt door je optreden wel laten zien dat de kerk toeganke-lijk is. Ik zie doop- en trouw- en uitvaartdiensten als visitekaartjes van de kerk. We hebben wat te bieden. Dat is niet het doel van mijn praktijk, maar wel een bijproduct van wat ik doe.”

Hoewel Ochtman duidelijk verschil maakt tussen het burgerlijk en het kerkelijk huwelijk is dat verschil voor buitenstaanders niet altijd duidelijk. Op het stadhuis geen God en geen zegen. „Ik moet wel eens in mijn vuistje lachen als mensen na afloop van een huwelijksluiting op het stadhuis tegen me zeggen, dat ze het zo’n mooie dienst vonden.”

Informatie en tarieven op www.ritualiter.nl

Uit NRC Next van donderdag 6 maart 2008, 944 woorden (leestijd ongeveer 3'47)

Op dit artikel rust auteursrecht van NRC Handelsblad BV, respectievelijk van de oorspronkelijke auteur.